

A gyógyszerterek helyzete Lengyelországban

DAZ.ONLINE, 22.01.2020, 09:45

Kulcsszavak: gyógyszer, gyógyszerterek, Lengyelország

Forrás Internet-helye:

<https://www.deutsche-apotheker-zeitung.de/news/artikel/2020/01/22/polens-apothekenketten-warnen-vor-sinkender-apothekenzahl/chapter:all>

Lengyelországban 2017 júniusában lépett hatályba a gyógyszerteri piac regularizálásáról szóló törvény, amelynek mottója a „gyógyszertereket a gyógyszerészeknek” (*AptekaDlaAptekarz*) volt. A gyógyszertereláncokat képviselő *PharmaNET-szövetség* elemzése szerint pedig ennek eredményeként a gyógyszerterek száma oly mértékben csökkent, hogy egyes települések már nem is rendelkeznek gyógyszerterrel. A gyógyszerész kamara erre azzal vágott vissza, hogy a gyógyszertereláncok üzemeltetői egyébként sem érdeklődnek a vidéki gyógyszerterek iránt.

A gyógyszerteri törvény 2017 júniusi módosítása megszüntette a gyógyszerterek nem gyógyszerész általi tulajdonát és a többes tulajdont. Az egy-egy főgyógyszerterhez tartozó fiókgyógyszerterek számát háromra korlátozták. Bevezettek egy demográfiai és geográfiai kritériumokhoz igazodó szükséglettervezést (legalább 3.000 lakos az ellátandó településen és légvonalban legalább 500 m távolság a legközelebbi gyógyszerterétől). A tényleges piaci viszonyokat nem bolygatták, viszont szétválás, fúzió vagy társasági átalakulás esetén már nem adják meg automatikusan a működési engedélyt.

A *PharmaNET-szövetség* elemzése szerint a törvény hatályba lépése óta 1.100 gyógyszerter szűnt meg. Az IQVIA adatai szerint a gyógyszerterek száma 2017 október óta 14.900-ról 13.777-re (2019 december vége) csökkent. 86 faluban és kisvárosban az egyetlen gyógyszerter is megszűnt. A törvény nem érte el célkitűzéseit: a vidéki gyógyszerterek száma nem növekedett és nem sikerült meggátolni a gyógyszerek illegális exportját. A gyógyszerteri piac nagy nemzetközi konszernek általi monopolizálásának vádja teljesen alaptalan. 2019 novemberében Lengyelországban 375 gyógyszerteri vállalkozás működött, többségük kis és közepes családi vállalkozás. 90%-uk hazai tulajdonban volt. A törvény novellálása feje tetejére állította a gyógyszerpiacot. Egy tipikusan nyitott európai rendszer helyett a legszigorúbb és legzártabb rendszert hozták létre Európában.

A Lengyel Gyógyszerész Kamara sajtóközleménye szerint a *PharmaNET* elemzése egyoldalúan közelíti meg a kérdést, az egész probléma „mesterséges”, „nem létező”. Sok városban a bezárt gyógyszertár helyett új, tulajdonos által vezetett gyógyszertárak nyíltak. A gyógyszertárláncok egyébként sem érdeklődnek a vidéki gyógyszertárak iránt. A törvény az illegális export megfékezése tekintetében is elérte célját: emiatt vagy a gyógyszerértővénnyel szembeni egyéb súlyos szabálysértések miatt 222 gyógyszertártól vonták meg a működési engedélyt.

A gyógyszerész kamara már 2019 júliusában közzétett egy mérleget a gyógyszerügyi törvény novellálásáról és azt pozitívnak ítélte meg. A gyógyszertárak számának mesterséges növekedése után a piac lassan vissza fog térni a 2014 előtti állapotokhoz. A 2019 júliusi adat: 14.000 gyógyszertár már a piac telítettségét tükrözi, amely teljes mértékben kielégíti a lengyel fogyasztók szükségleteit.

A gyógyszerész kamara azonban más aggodalmas fejleményekre is felhívja a figyelmet. Mivel a törvény korlátozza a kisebb gyógyszertárak gyógyszertárláncok általi felvásárlását, ezek most alternatív módzatokhoz folyamodnak. A kamara információi szerint a gyógyszerészek bizonyos „szigorú franchise”-ok keretében messzemenően a franchise-t nyújtók diktátuma alatt maradnak, szerepük az „engedéllyel rendelkező tulajdonoséra” korlátozódik és így elveszítik gazdasági függetlenségüket. A gyógyszertárakat működtető vállalkozások fölötti kontroll átvétele érdekében további módszer a tulajdonrészek felvásárlása. A gyógyszerész kamara idézi a Lengyel Gyógyszertári Munkaadók Szövetségének (*Związek Aptekarzy Pracodawców Polskich Aptek – ZAPPA*) jelentését, amely szerint ciprusi és holland cégek 700 gyógyszertárat szereztek meg a fenti praktikákkal.

A ZAPPA egyébként osztja a kamara nézetét, miszerint Lengyelország számára 14.000 gyógyszertár még mindig túl sok. Jelenleg egy-egy lengyel gyógyszertár átlagosan 2.628 embert lát el. Az európai átlaghoz viszonyítva, ahol az egy gyógyszertár által ellátott ügyfelek száma 4.350, Lengyelországban 8.796 gyógyszertár éppen elég lenne. A jelenlegi helyzet következménye a gazdaságosság csökkenése, ami ellen a gyógyszerészek költségcsökkentéssel, gyógyszerek mellett étrendkiegészítők forgalmazásával, sőt illegális gyógyszerkereskedelemmel próbálnak védekezni.

Dr. Helga Blasius (hb), Apothekerin
redaktion@daz.online

[*A cikk bekerül „A gyógyszertári piac helyzete Európában” hetedik frissítésébe – Archívum.*]